

SVET & ljudje

**Malta: slab začetek, dober konec
Kostarika – tropski paradiž
Sprehod po srednjeveškem Kopru**

V julijski številki revije »**Svet in ljudje**« je objavljen članek »**Osupljive Albanske Alpe**« z našega društvenega izleta v Albaniji od 24. do 30. aprila 2022. Avtorja članka sta Nejc in Sašo Košnik.

**GALERIJA: Sejšeli
Po Transilvaniji: od kraljeve
zibelke do vampirjeve krste**

9 771408 795003

Julij–avgust 2022 | št. 285–286/XXV | cena 6,49 € | www.svetinljudje.si | Prva slovenska popotniška revija

Prokletije – albanske Alpe

Osupljive albanske Alpe

Besedilo in fotografije: Nejc in Sašo Košnik

Okrog mene, kamorkoli sem se obrnil, so se drug ob drugem dvigovali vršaci, njihovi vrhovi so bili prekriti s snegom. Ti hribi so bili prav zares prekrasni, a kljub temu, da so mi bili povsem tuji in nepoznani, so mi bili po drugi strani domači, ker so me močno spominjali na naše Alpe. Vreme je bilo prekrasno, družba, kljub veliki skupini, enkratna, razgledi fenomenalni. Ob sebi smo imeli odlično lokalno ekipo, ki smo ji lahko popolnoma zaupali. In stal sem na mejnem sedlu, na 2000 metrov nadmorske višine, med Albanijo in Črno goro. Kaj bi si človek lahko sploh še žezel v življenju?

Albaniji na pot

Albanije in Albancev se pogosto držijo številni predstodki in stereotipi. Ne želim razpredati o tem, ali so upravičeni ali ne. Rad bi zgolj delil zgodbo z enega mojih zadnjih potovanj izpred dveh mesecov. Lahko povem, da so marsikateri očitki glede narave Albancev pretirani in neresnični. Albania pozitivno preseneča in ne pušča popotnikov, ki jo obiščejo, ravnodušnih.

Pot sem načrtoval že dlje časa. 'Obkljukane' sem imel že vse ostale države na Balkanu, le za Albanijo ni bilo nikoli časa, volje, morda tudi pretiranega zanimanja ne in posledično denarja. Potem pa smo v sodelovanju s planinskim društvom, katerega član sem, organizirali planinarjenje po Albaniji. Ne rečem, šlo je za precej zahteven projekt. To lahko potrdi vsak, ki je kadarkoli organiziral kakšen izlet ali večnevno potovanje. A na koncu se je ves trud močno poplačal ...

Iz Kranja v Theth

Šli smo na pot. Z bližnjega letališča proti Tirani. Tam nas je pričakala lokalna ekipa, razdelili smo se v dva manjša avtobusa (razlog za to je bil logistične narave) in se odpeljali proti Skadru. Bili smo pozni in smo v mestu prespalni, zjutraj po zajtrku pa se odpravili dalje. Na sever. Naš cilj je bila dolina Theth.

Vožnja do tja je bila slikovita. In kasneje se je tudi v praksi pokazalo, zakaj imamo namesto enega velikega dva manjša avtobusa. Cesta v Theth je bila namreč asfaltirana

lansko leto. Je vijugasta in preči prelaze, marsikje je bil še vedno sneg. Cestne ograje so bile že poškodovane, verjetno kot stranska škoda pri pluženju snega. Potem pa smo se spustili na drugo stran v dolino, ki nas je v veliki meri spominjala na Logarsko dolino. Prispeli smo do naših penzionov, se pripravili na pohod in začeli s sprehodom po tej dolini, ki je tudi narodni park.

Pot tehnično ni bila zahtevna, kljub temu pa smo prehodili več kot 12 kilometrov in naredili preko 600 višinskih metrov. Bila pa je vseeno razgibana in je ponujala prekrasne razglede na dolino. Ustavili smo se tudi pri zanimivem slapi, si ogledali kanjon ter največjo naravno znamenitost na tem območju, Modro oko Thetha. To je tolumn, ki je bil ob našem obisku napolnjen z vodo. Kako tudi ne, saj je tudi po hribih bilo še ogromno snega, ki se je še topil. Zapadel pa je dva tedna pred našim prihodom.

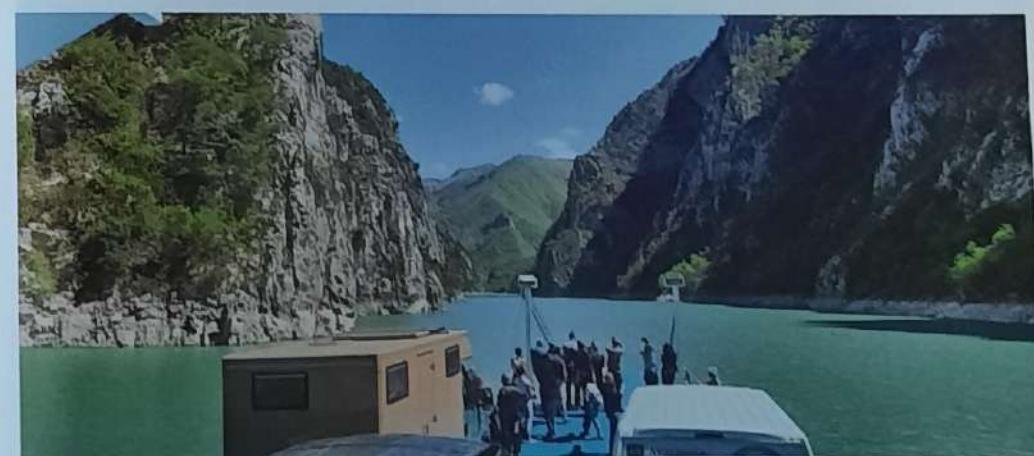
Po ogledu Modrega očesa je sledil zaslужen počitek v lokalni gostilni(c). Nahajala se je na koncu doline, ob reki. Vse skupaj je bilo preprosto, a več kot dovolj. Imeli so hladno pičajo, ravnokar skuhano kavo in hrano, ki je bila domača, sveža in naravno pridevana. A dneva še ni bilo konec. Morali smo se vrniti še do našega penziona, ki se je nahajal nekaj kilometrov stran. Do tja pa smo imeli organiziran prevoz. 'Nabasali' smo se v lokalne kombije, ki so, milo rečeno, dali že marsikaj skozi. Nekateri so se malo stisnili, drugi so stali, nekateri so posedli po

Lokalni transport

Pohod po dolini Theth

Na jezeru Komani

Albanija

cepin in podobno. Tretji pa nam je prišel nasproti na prelaz z valbonske strani. Sicer je bil napravljen bolj 'preprosto', v kavbojke in malo manj primerno obutev, ampak v redu. Na vrhu prelaza smo postavili vrveno ograjo, da smo skupino lahko varno spustili na drugo stran. Kot se je kasneje izkazalo, so bile moje skrbi povsem odveč, lepo smo speljali pot in ta dogodek je bil eden tistih, ki so sotnikom najbolj ostali v spominu. Malo adrenalina, smeha in dobre volje, res je bilo super. In najboljše je bilo to, da smo imeli prekrasen dan, praktično brez oblačka!

Sicer je tudi vzpon do prelaza potekal gladko, hodili smo po gozdu, vmes smo se ustavili pri pastirskem stanu. Tam smo si privoščili turško kavo in malo daljši počitek pred napredovanjem. Na drugi strani pa smo se spustili v dolino vse do manjše koče v vasi Ragam. Tam so nas čakali naši kombiji, prevoz, ki smo se ga že navadili in so ga nekateri primerjali s tistem iz filma Ko to tam opeva. Res neverjeten dan, za namček pa so nas pričakale še zelo lepe glamping hiške, ki so lepo sovpadle z okoljem doline Valbonë. Za razliko od Thetha je ta dolina ožja, hladnejša, a deluje bolj prvinsko in divje. Kaj dodati drugega kot to, da je res krasna!

Naj kot zanimivost dodam, da se nekateri člani naše odprave niso odpravili z nami na pohod, ampak so šli z avtobusom in prtljago naokrog po cesti. In če smo prečili prelaz in končali našo pot v dobrih petih urah, je avtobus potreboval dobrih sedem ur, da se je prebil čez zavite, ozke in včasih manj urejene albanske ceste. Tudi to je svojevrsten zalogaj, ni kaj!

Sedlo Piramida

Po dveh pohodniških dneh smo bili že dodobra uhojeni in pri-

pravljeni na naš tretji in zadnji pohod. Mislim pa, da se ni nihče v skupini zavedal, da bo ta dan predstavljal vrhunec našega potovanja! Začeli smo paš kar izpred naših bungalowov in najprej hodili malo po cesti, potem pa zavili navkreber. Pot se je lepo dvigala skozi gozd, mimo pašnikov, kjer so se pasle ovce, do osamljenega vasi in pokopališča ob njej. Gozd se je sčasoma razredčil, razgledi so se nam vedno bolj odpirali. Postali smo pri pastirskem stanu, ki je bil na žalost še zaprt, in si privoščili malico. Nekateri so na tej točki obrnili ali pa so se odločili, da nas tu počakajo. Večina pa nas je zagrizla v kolena. Od tu naprej smo hodili po strmi, zaneseni poti, zopet smo bili prvi, ki smo v snegu utirali pot. Ta je bila zelo strma. Včasih se je sneg udiral, sonce je sijalo, bilo je kar precej vroče, tako da smo bili celo v kratkih majicah. Poznala se nam je utrujenost, saj je bil to že naš tretji zaporedni dan hoje po hribih. Večkrat je bilo potrebno početi in predvsem piti. A vseeno nam je uspelo priti na naš cilj – sedlo Piramida, ki se nahaja na albansko-črnogorski meji. Kakšni razgledi, kakšna narava! Enostavno smo bili brez besed, ko smo se ozirali po okoliških gorah. Na hitro smo na skrivaj skočili na črnogorsko stran, si tam privoščili malico, pozirali, fotografirali in se nastavljali soncu. Bilo je nepozabno.

Spust je minil precej hitreje kot sam vzpon. Malo smo se podričali, posmučali in se še kako drugače se spustili po snegu. Kljub temu, da smo do naših prenočišč prišli utrujeni, smo bili notranje polni, saj nas je to doživetje navdalo z dodatno energijo in prekrasnimi spomini. Tudi zvezcer smo se potem malo poveselili in nazdravili. Zopet ob lokalni, domači hrani.

Jezero Komani

Počasi je prišel čas, da zapustimo odmaknjen albanski sever in se vrнем v civilizacijo. Začeli smo z našo potjo na jug in naš prvi cilj je bilo jezero Komani. No, tudi pot do tja je bila povsem 'albanska', ker Albanci kot narod poskrbijo za dobrobit lastnih in tujih ljudi. Hrano smo že omenili, druga njihova mala pozornost pa je 'albanska masaža' na njihovih cestah, če me razumete. Večino poti do jezera nas je v avtobusih premetavalо sem ter tja. A nič ne de, takrat smo bili že popolnoma zlitи z albanskim načinom prevoza in se s tem nismo več obremenjevali.

Pripeli smo do jezera, se vklrcali na ladijo in odrinili. Dobri dve uri smo se vozili na manjšem trajektu po umetnem jezeru, okrog nas pa so se odpirali čudoviti razgledi na obe strani. Okrog jezera se dvigajo hribi, pokriti z gozdom, in navične stene. V jezero priteče voda po rekah Drin, Šala in Valbona. Jezero je dolgo več kot trideset kilometrov in je široko štiristo metrov. Je turkizne barve in kot tako je res prava paša za oči.

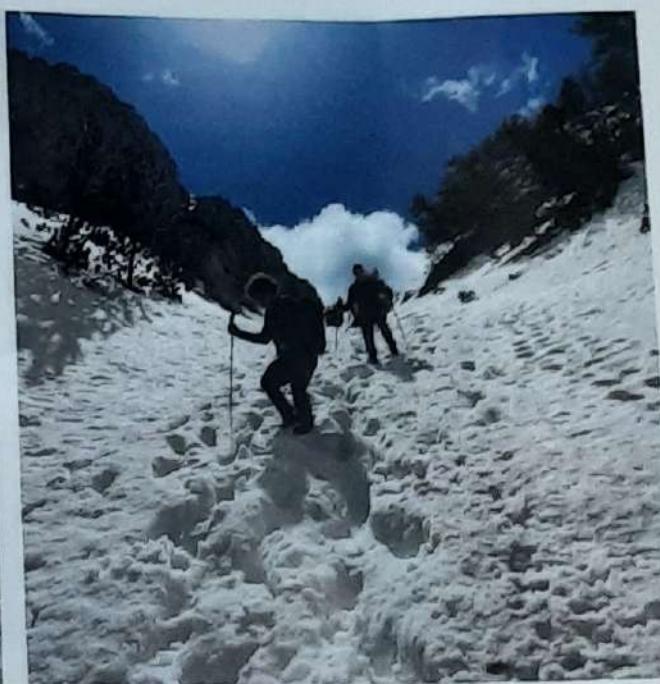
Potem je sledila še vožnja dlje na jug, do mesta Berat. Tja smo prispevali v večernih urah, in ne bo ste verjeli, večina nas je prvič v življenju spala v gradu.

Unescovo mesto Berat

Beratu pravijo tudi 'mesto tisočerib oken' zaradi odlično ohranjene osmanske arhitekture. Del mesta je zgrajen v breg, večina pa se razprostira ob vznožju. Na vrhu griča stoji nekdanji grad, ki je bil ravno leto dni nazaj preurejen v hotel. In tam smo prespali

Kanjon Grunas

Spust s prelaza

Vožnja po jezeru Komani

Albanija

naši dve noči v Beratu. Lično urejeno, novo, poleg tega pa so nam pripravili tudi okusno večerjo! Kaj bi si človek še lahko želel? Harmoniko in kako lokalno vižo? No, prav, naj bo! Večer se je razživel ob zvokih albanske glasbe, a zabava ni trajala dolgo, saj smo imeli naslednji dan zopet zanimive stvari v planu.

Ogledali smo si mesto in njegove zgodovinske znamenitosti, različne četrti, mošejo in glavno promenado. Po mestu nas je popeljal lokalni vodnik, arheolog po profesijski, ki nam je znal mesto predstaviti na resnično zanimiv način.

Popoldne pa smo se odpeljali na podeželje proti kmečkemu turizmu. Predstavili so nam, katere vrste vina pridelujejo in kako, poskusili smo tudi domače žganje. Lastnik tega posestva je možkar v zrelih letih, preko osemdeset jih šteje. Pravijo, da so nekoč izračunali, koliko rakije je popil v svojem življenju in so prišli do številke sedem ton. Številka je pri vseh izzvala prikimavanje, dvigovanje obrvi in neke vrste tiho godrnjanje, kot da bi težko verjeli, da je to res mogoče.

Tam so nam pripravili okusno kosilo, nam postregli z domačo pijačo in nas vsekakor pogostili, kot se za Balkan spodobi. Pravijo, da je v Albaniji na prvem mestu Bog, potem pa takoj sledi gost. Zadovoljni smo se vrnili v Berat, kjer smo v lastni režiji preživeli še preostanek našega zadnjega dneva v Albaniji. Zgodaj zjutraj smo se namreč odpravili proti letališču in potem nazaj v Slovenijo.

Kaj reči o Albaniji?

Na kratko sem opisal naš program potovanja. Obiskali smo odmaknjene doline v Prokletijah, osvajali prelaze, sedla in vrhove, se spuščali po snegu, občudovali turkizno zelene, Soči podobne, reke, jedli domačo zelenjavno in kozje meso, se vozili v dotrajanih kombijih, spali v preprostih, a čistih penzionih, spoznali njihovo proizvodnjo vina in predvsem njihove ljudi. In še marsikaj.

Albanci so izredno gostoljubni. Albanija je krasna dežela. Seveda jo pestijo podobni problemi, kot njenе sosednje države, kot so revčina, nerazvitost cest, smeti. A narava in ljudje vseeno naredijo svoje in pestijo pozitiven vtis. Jezik in kultura sta drugačna, tudi religija navsezadnje. Kar bi pa želel položiti na srce povprečnemu slovenskemu popotniku, pa je to, da naj pusti predsodke doma in se brez skrbi odpravi v to krasno deželo. Verjamem, da bo vsakdo pozitivno presenečen. Če ne verjamete meni, potem si pa poglejte video na You Tubu: Be taken by Albania. Verjamem, da bo v vas vzbudil zanimanje.

Prevoz v dotrajanih kombijih, foto: Rado Gabrovec

Vodniška ekipa na prelazu Valbona

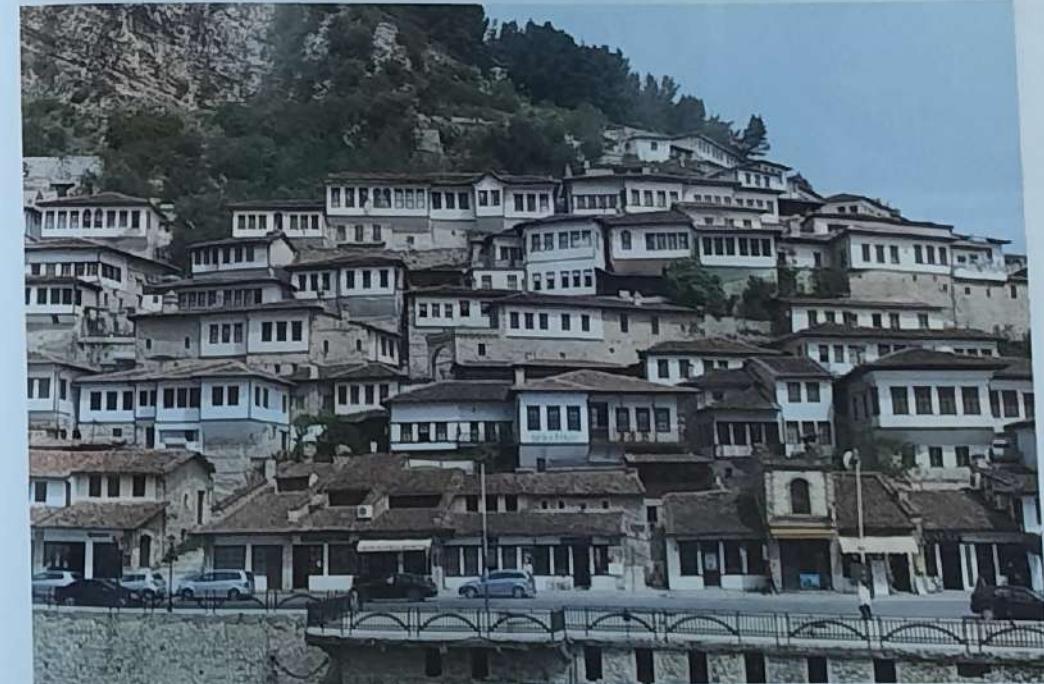
Malica na mejnem prelazu

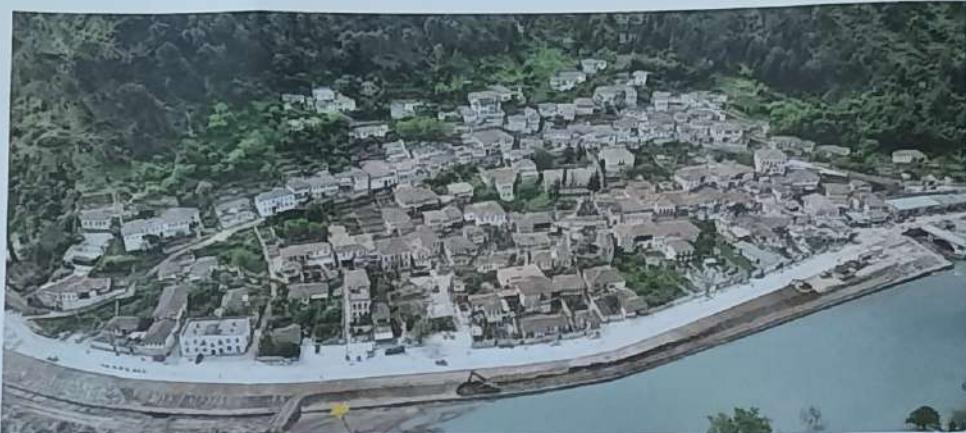
Spust s prelaza

Vinorodno območje v Beratu

Mesto Berat

Berat iz zraka

Po ulicah Berata

Naši lokalni kombiji

Prokletije

Spuset s prelaza